1873. V. évfolyam. 143. szám. Csütörtök, julius 24.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz, Vecsey-ház földszint** a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint s legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A gordiusi csomó.

⁂ Önkéntelenül is bele kell harapni a keserü almába, s ujra fel kell venni egyházpolitikai kérdéseink egyik legkényesebbikét, a vagyonkérdést.

Régen szól már erről a krónika, de a sok szó mindinkább összebonyolitá az ügyet, s nincs, a ki a csomó megoldásához a tárgy fontosságához mért erélylyel hozzá merészeljen fogni.

A kinek itt legtöbbet lehetne és kellene tenni, az maga a vallás és közoktatási ügyér, de épen ez a legtehetetlenebb azok közt, a kiknek joguk volna dologhoz szólani.

Tréfort csaknem naponkint annyi baklövést visz végbe, hogy szintén kezdjük restelni a dolgot, hogy magyar ember létére annyira oda tudta magát lánczolni a — papzsákhoz.

Ujabban is szomoru bizonyságot adott Tréfort a maga képtelenségéről, midőn az erdélyi katholikusok egyházvagyoni ügyét oly állapotba juttatá, — mely az államnak egyenesen érdekei ellen van.

A miniszter megerősité s jóvá hagyta az erdélyi katholikusok azon intézkedését, hogy az ugynevezett kath. alapitványokat minden állami befolyás nélkül katholikusokból álló 24 tagu bizottság kezelje.

Látni való, hogy ez a dolog belevág ama nagy szörnybe, melyet egyházvagyoni kérdésnek neveznek, s a miniszter szabadságot vett magának önkényüleg intézkedni e fontos ügyben, melynek tisztázására pedig egyedül a törvényhozó testület volna hivatva.

Vétkes könnyelmü eljárás ez Tréforttól, s minden esetre, ha nem tudatlanságból eredt ez, akkor bizonyosan a rosz akarat müve.

Ily uton haladva megérhetjük, hogy Magyarország a katholikus papság kizárólagos tulajdonául lesz egy reggelen kikiáltva s Esztergomból osztogatják a nemzet számára a parancsokat.

Tréfortnak nem lett volna szabad e gordiusi csomóhoz ily czéllal nyulni, hanem igenis, sürgetnie kellett volna az országgyülést, hogy mielőbb intézkedjék e tárgyban. Ez ügy nehézségeit már ugyis mindnyájan ismerjük, s kényes volta daczára is, előbb-utóbb hozzá kell ahoz látni.

Átalánosnak mondható azon nézet, hogy az országgyülés küldjön ki a maga kebeléből bizottságot, a mely vizsgálja meg az ily vagyonok eredetét, természetét, hogy igy aztán véleményt adhasson arra nézve, mikép fordittathatnak azok eredeti céljaikra?

Ha a miniszter készen van mindazon tanulmánynyal, mely e kérdés megoldásához szükséges, akkor álljon elő vele, de hogy önkényesen igy gazdálkodják az állam vagyonában, arra nincs senki által feljogositva.

Mig az egyház az államban lesz, addig minden egyházvagyon az állam vagyona, s csak az államnak van jogában azt tetszése szerint egyik vagy másik czélra forditni.

Tréfort ez intézkedése ennélfogva érvénytelen, mert nem kérdezte meg a gazdát, hogy szabad-e a vagyonában kaparászni?

Az országgyülésnek mindig van joga a miniszter tetteinek ellenmondani. S reméljük, hogy épen Deák Ferencz nagy beszéde után nem türi meg az uralkodó párt sem, hogy egy pápista miniszter, ki nemzeti szinvonalra képtelen felemelkedni, kénye-kedve szerint gazdálkodjék a nemzet pénzéből.

Ez ügy pedig szolgáljon buzditásul a honatyáknak arra nézve, hogy a gordiusi csomót siessenek megoldani; vagy ha a megoldás lehetetlen volna, akkor erőszakkal is ketté kell azt metszeni, mert az örökös viszály másképen ki nem kerülhető.

Azt meg ne felejtsük, hogy az állam nem szenvedhet rövidséget az egyházért.

— **A „Reform" furcsalkodik.** Hétfői vezérczikkünkből csonka idézeteket ollózván ki, ellentétben állitja ama felfogásunkat, miszerint a jobboldal szabadelvü részének a balközépbe beolvadását tettük kilátásba, hétfői czikkünkkel, melyben a fusionalis hireknek illetékes helyről megczáfoltatását sürgetjük. Mi nem kérünk a „Reform"-tól" tanácsot, mely már egy év óta folyvást hirdeti a fusiót, a nélkül, hogy az általa fellármázott kószahireknél egyebet világra hozott volna a fusióra vonatkozólag. Sőt épen az ily hirek hiteles czáfolatát óhajtjuk, s hiszszük, hogy azt rövid idön meg is nyerjük; s akkor csakugyan bekövetkezik az, a mit elérni óhajtánk, hogy t. i. kimondatik, mikép pártunk a kósza hirek daczára, csakugyan szilárdan áll 67-ki programmja mellett; és bekövetkezik azután az is, a mit kilátásba tettünk, hogy a jobb oldal szabadelvü elemei fusionálnak pártunkkal.

E szerint a „Reform" által megtámadott eljárásunkra korántsem süthető a következetlenség bélyege.

Mert mi arra nézve is tisztában vagyunk, hogy, ha pártunkból némelyek a fusióhoz hajolnának, pártunk akkoris fenmarad és az 1867 ki programmban kimondott elvek diadalra juttatására lesz elég hivünk Kárpátokról Adriáig, — miglen a diadal angyala meglelend! —

Mi csak tisztázni akarjuk a kérdést, (ez volt megtámadott czikkünk czime) hogy a kétségek elhárittatván, annál jobban tömörüljünk régi zászlónk mellett.

Ez nem tetszik a „Reform" nak.

— **Milyen magyar a kormány?** A pesti egyetem hittani karába a magyar nyelv beviteléért már többször kérelmeztek a — magyar kormánynál, de ez nem engedé azt meg. De azért a kormány ezt a felekezeti intézetet a magyar nemzet költségén tartja fent. —

— **Egyetemi rektorjelöltek:** Hoffmann Pál és Kautz Gyula, előbbi a szabelvü párt jelöltje.

— **A honvédelmi ügyér** a királynak a katonai elszállásolás ügyében tett jelentést, s az erről szóló törvényjavaslatot is bemutatá.

---

* **A Kopácsi-örökség** történetét az „Alföld" — polemizálva a „Reform-"mal, igy adja elő: „1848-ban az örökösök nem az akkori igazságügyminisztertől, hanem Eötvös kultuszminiszternél kérelmezték a vagyon kiadatását. Meglehet, hogy Eötvös szóbelileg megigérte hogy tanulmányozni fogja az ügyet, stb. de azt, hogy határozott intézkedéseket tett volna, mindeddig senki be nem bizonyitá. A Bachkorszak alatt a dolog nyugodott, mert az örökösök maguk belátták, hogy igényeiket pör utján nem érvényesithetik. Ugyanez történt a provisorium idején, noha Kopácsy József ur már 1866 ban szeptemvir volt s jogát, ha az oly kétségtelen volt, bizonyára sikerrel érvényesithette volna. Következett az 1867-ki kormány. Ekkor az örökösök csakugyan komolyan mozogni kezdettek, de jellemző, hogy most már nem Eötvös kultuszminiszterhez, ki mint a czáfolat állitja, kérelmüknek már 1848-ban helyt adott, hanem Horváth Boldizsár igazságügyminiszter urhoz fordultak, aki ügyöknek csakugyan olyan erélyes védője lőn, mely a czáfolat adatai szerint is valóban feltünő. Habár annyiban a czáfolatnak igaza van, hogy Horváth Boldizsár ez ügyet nem a minisztertanács tudta nélkül terjeszté ő felsége elé, de azt a czáfolat is elismeri, hogy a felterjesztés a minisztertanács többségének ellenére jutott ő felsége kezeibe. Másrészt a czáfolat azt is elismeri, hogy csakugyan létezik egy királyi kézirat, mely nincs ellenjegyezve, mely azonban épen nem oly jelentéktelen, mint a „Reform" állitja, mert az örökösök csak e királyi kézirat megkapása után inditották meg a pert. Lónyay pénzügyminiszter e kérdésben szerepelt, s azt mondta, hogy a Kopácsy-örökösöknek a 240 ezer frtra semminemü jogigényük nincs, s igy az ki nem fizethető. Ezt mondá Lónyay mindaddig, mig Horváth Boldizsár közbenjárására az örökösök a királyi kéziratot meg nem kapták. Ekkor természetesen mint ő felsége minisztere nem ellenezhette többé a királyi kegyelem utján elrendelt kifizetést, de mindamellett — nem akarta a tételt a képviselőház előtt védelmezni. — Jellemző egyuttal az, hogy Horváth B., ki az örökösök állitólagos jogát egy maga segité diadalra, szintén nem merte e tételt a ház előtt védelmezni, pedig itt nyilt volna alkalma eljárása indokait előadni."

— **Cseberből vederbe.** A „Pester Lloyd" azon kuriózus tanácsot adja Kerkápolynak, hogy a kölcsönvétel helyett — emelje felebb az adókat. Kerkápolytól még kitelik, hogy megfogadja a tanácsot, de azért a kölcsönkötéssel sem hagy fel.

— **A közoktatási ügyér** felszólitja a tvhatóságokat, hogy tudományos és müvészeti czélu egyletek és muzeumok alakitására közremüködjenek.

Helyi és közérdekü baj.

(Vége.)

Három más nagy tudományu férfiu pedig u. m. Griesinger berlini, Pettenkofer müncheni s Wunderlich lipcsei tanárok más tekintetben vették a kolera ügyét szigoru vizsgálat alá s azt találták, hogy a ragályanyagon kivül több más fontos oka van a kolera elterjedésének.

1-ső. A talajviz — vagy édes anyanyelvünkön jobb isüen kifejezve — a föld árja állásának gyors változása. Ha esős évszak jár, a talaj viztartalma megnő, a mint mondjuk a föld árja magasan áll. És ha ily állapotra gyorsan nagy melegü időjárás következik a föld árja sebesen alászáll, a talaj viztartalma sebesen apad. — A kolera rendesen ily körülmények közt üt ki.

2-ik. A föld légtartalmának változása. A talaj mindig tartalmaz több, kevesebb levegőt, mely abba vagy szük lukacsokon vagy tág repedéseken megy be, sok lég akkor hatol a földbe, ha annak árja lefelé huzódik. — Annálfogva könnyen beláthatni, hogy tömött sziklatalajban — mint a mely sem vizet, sem léget nem vesz magába, — a kolera elterjedésének okai nem jöhetnek elő. E szerint azon közvélekedésnek, hogy hegyes vidékek nem fészkei a kolerának bizonyos fokig jogosultsága van.

3-ik. Az egyéni hajlam (ezt már 1831-ben is tudták). Ez pedig legnagyobb a pálinka tevékeny és törzs tisztelőinél, de a kolerás időben kifejlődik azoknál is, kik jó levegőjü lakást, jó tápszert, jó öltözéket nélkülözni kénytelenek, vagy evésben, ivásban, foglalkozásban, a mértéken tul mennek.

A bajok azonkivül, hogy aggodalmat okoznak, kötelességet is róvnak az egyes emberre s testületekre. Háboruk és járványok nemcsak annyiban hasonlitnak egymáshoz, hogy mindketten emberéletet pusztitnak, hanem annyiban is, hogy egyik ellen ép oly rendszeres védelem szükséges, mint a másik ellen. Az egyes ember magát, a hatóság mást véd, s mindegyiknek nehéz helyzete van.

Mire vigyázzon az egyes ember a maga védelme közben, az részint a fentebb előadottakból könnyen kivonható, részint a járványos időkben is népszerütlen, s népszerü oktatásból ismeretes. Itt csak a nehéz időkben elő kerülni szokott visszaélésekre kivánom a közfigyelmet forditani.

Minden zavaros időnek támadnak halászai, s jaj azoknak, kik az ezek által kivetett hálóba jutnak! Titkos szerek az orvosok által becsült nyilvános multu és jelenü gyógyszerek sorába áhitoznak; s nyilvános pálinka fajok az elárusitók részéről „kolera ellen védő" titkos köpenybe burkoltatnak, s mindezen hangos eljárásoknak kezdete és vége a — csalás.

Olykor a titkos szer mellett sajtó utján is korteskednek, az ajánló levél homlokára tollhibából „Gyakorlati utasitások" s több ily czimet irnak, pedig „Gyakorlati félrevezetések"-et kellene irni. De a közönség felvilágosodott része tudja, hogy kolerás időben a meghülést és émelygést okozó dolgokat különösen kerülni kell.

Hanem eltekintve a szédelgők underitó s bünös tetteitől, nézzünk szét a szokásos eljárások közt, s mikről az gondolnánk, hogy birálaton felül állanak, — vegyük birálat alá.

Tudjuk, hogy kolerás időben a rothadó anyagok felbomlását akadályozni, a kolera járvány anyagát pedig a legnagyobb erőfeszitéssel elpusztitani, az ellen irtó háborut folytatni oly átalános és kelletlenül teljesitett kötelezettség, mint az átalános hadkötelezettség. Legjobb fertőztelenitő szer a vasgálics, a mit a házi gazdák elolvasnak százszor s megvenni elmulasztanak kétszázszor.

De az ily alattomos bünt orvosrendőrileg a legszigorubban kell büntetni. Avagy érdemel e azon fösvény kimélet, aki mulasztása által a közveszélyt növeli; csakhogy a garast egy-két nappal tovább imádhassa? Azért kell pedig az ürülékak stb. megfertőztelenitése, mert kolera gombája vagy csirája — a ragályvivő — azokban lakik.

Az ily időkben a legjobb lakásokban is romlottnak képzelt szobai lég javitására chlormeszet szoktak használni. E szer renoméja 1831-ből dalálható. Nagy divatja is volt akkor ennek, de kevés haszna. — Czélja volna a kolera ragályt elpusztitani, a koleragombát megölni.

Azonban kevés — a mennyi rendesen a szobákban párolog — nem képes ezt eszközölni, sok pedig — a mennyi elég volna a kitüzött czélra — az emberi tüdőn is örökre megviseli.

A szobai légben érzett rosz szag lerontására füstölő, párolgó szereket is szoktak használni. Camphor, fenyőmag, ecset, igy jőnek alkalmazásba. Ha meggondoljuk, hogy kétszag közül egyik a másikat le nem rontja, hanem csak az erősebb a gyengébb elől szaglásukat erővel lefoglalja: könnyen kitalálhatjuk, hogy az egész dolog csak charlataneria, mit a képzelődés a megfontoló ész elámitására üz. Mily nehéz kitalálni, hogy a szobából valamely rossz szagu anyagott legkönyebb szellőztetés által kiüzni!

Rövid és sommás eljárás a szobából kiutasitás ősrégi elve szerint. Annak a ki mindenáron füstölni akar, a boreczet ajánlandó. Ennek gőze a tüdőt nem terheli.

A hatóságok nehezen kivihető teendői közt első helyen áll: szigoru felügyelet és ellenőrködés a fertőztelenités végrehajtásában. A ki a maga javát nem akarja tudni, azt büntetés által kell a mások java előmozditására megtanitani.

Második fontos feladat: birói eljárás a titkos szerek és azoknak fogadatlan prókátorai ellen.. Titkos készitményü tehát nem egészen ismert szerek számára legjobb ajánlat az, hogy kerülni kell. Másféle ajánlat értékét meglatolja a közönség az ő ide vonatkozó törvényei szerint, a hatóságnak pedig nem szabad türni, hogy valaki másnak vermet ásson. Az e lapok hasábjain nem rég ajánlott Chlorodyne, Angliából eredt titkos szertől már — szomoru de igaz — a vele élők közt haláleset is fordult elő.

További fő feladat: az utczák tisztántartása. Pocsolyák — minők a világ legszebb utczáján a pástiközön, mint a gomba eső után teremnek s ott öregkort érnek; rothadt utczai halmozok, döglött állatok, miket a humanitás czepel ki az utczák közepére, minden tartózkodás nélkül a legirtózatosabb szagot terjesztő nyilt csatornák, udvarokon leölt marhák rothadó vére mind oly dolgok, melyek a hatóság éles szemét megbotránkoztatják, és sujtoló kezét magok ellen kihivják.

Az egyes ember pedig, ha hatósága éber és tevékeny, maga óvatos, s a jó sziv sugallta tanácsokat követi, a komoediások ijjesztő lármáját pedig kerüli: nyugodt kedélylyel lehet, ne feleljen semmit a hir által rendesen nagyitott veszélytől s térjen becsületes munkájához!

Dr Zelizy Dániel.

— **A belügyminiszter** a kolera alkalmából Abauj, Sárosmegyék, valamint Kassa, Eperjes, Bártfa és Kis-Szeben városok területére dr. Bernolák Józsefet, Arad, Csongrádmegyék, valamint Arad és Szeged városok területére dr. Coda Sándor temesmegyei főorvost, Bereg, Ugocsa s Ungmegyék területére dr. Spitzer Ármin ungmegyei volt főorvost, Zemplénmegye területére dr. Chyzer Kornél megyei főorvost, és az orsz. közegészségi tanács rendkivüli tagját; Borsod, Gömör és Nógrádmegyék területére dr. Popper József, közkórházi igazgató főorvost, és az orsz. közegészségi tanács rendk. tagját, Hevesmegyének tiszáninneni részére, — valamint Jászságra nézve dr, Francz Alajost, Hevesmegyének tiszántuli részére, a Nagy-Kunság, továbbá Békés és Pestmegyék, a Kis-Kunság valamint Kecskemét város területére dr. Kátay Gábor Jászkun kerületi főorvost, és az orsz. közegészségi tanács rendk. tagját; Szatmármegye valamint Felsőbánya, Nagybánya s Szatmárnémeti városok területére dr. Serly Gusztáv szatmármegyei főorvost; Máramarosmegye területére dr. Fekete Samu szatmármegyei főorvost; Kolozs, Doboka, s Belső Szolnokmegyék, valamint Kolozsvár, Szamosujvár, Kolos és Székvárosok területére dr. Bakonyi József kolozsvári orsz. kórházi helyettes igazgatót, végül Pestváros területére dr. Hoffman Károly kir. tanácsosot, és Rókus kórházi helyettes igazgatót, — miniszteri biztosokul küldötte ki.

— **Dunántulról** veszszük e következő sorokat: „A Balaton vidékén folytonosan kellemetlen, szeles időjárás van eső nélkül, s e körülmény akadályozza a Balatonban fürdést; de a füredi vendégek azért az utóbbi napokban megszaporodtak. Itt vannak a többi közt Jókai nejével, Mórics Pál családával, Németh Albert országgyülési képviselő stb. A vidéken az aratás nem volt kedvező, különösen Somogymegyében a nagy hőség a buzát tönkre tette. Zalamegyében a szőlő jól áll, keveset szenvedett a késői fagytól, jó szüretet várnak."

A hajduságból.

H.-Böszörmény, jul. 23.

A hajdukerületi bizottság jul. 10-kén tartott közgyülésén a figyelmet az alkapitányi jelentés huzamosabb ideig vette igénybe.

Eszerint a közegészségi állapot jelzése megnyugtató tudomásul vétetett.

Azonban a kivülről fenyegető kolerara-

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MÜVELTSÉG.

Regény négy kötetben.

Irta **Schwartz Mária Zsófia.**

Harmadik rész.

(Folytatás)

Az asztalon fekete bársonyba kötött könyv feküdt. Ha kinyitottuk, abban fel található volt mindaz, a mit Corday Sarolta életéről, jelleméről és haláláról irtak és nyomattak.

Midőn Eliás e szobából kilépett, kétszer ráforditotta a kulcsot és zsebébe tette.

Eliáson kivül e szentélybe két embernél több soha sem jött. E kettő, neje és öreg szolgája volt.

Eliás visszatért a terembe, keresztül ment azon s több lakszobán, mig egy négyszögü dolgozó szobába jutott, hol egy közép idejü, szelid arczvonásu nő ült és olvasott.

Mikor Eliás lépteit meghallotta, föltekintett a könyvből. Barátságos mosollyal nyujtott neki kezet s mondá:

— Azt hittem, elmentél már az irodába. Oly késő van.

— Judith, soha sem történik meg, hogy eltávozzam a háztól, miolőtt istenhozzádot nem mondok.

Keserü és fájdalmas mosoly vonult el a zsidónő ajkai körül, midőn felelt:

— Nem, igazad van, ama huszonhárom év óta, mióta összekeltünk, egyetlen egyszer sem feledted el a mit kötelmeid parancsolnak.

— Ha azt teendettem, megtörtem volna azon esküt, melyet neked tettem, midőn megkérdtelek, van bátorságod nőmmé lenni. Huszonhárom évi együttlétnek meg kellett mind kettőnket tanitani, mit remélhetünk és várhatunk egymástól.

Eliás egy támlányba ült. — Judith kendőjével hirtelen megtörölte arczát. — Eliás ujra kezdé.

— Eljöttem téged értesiteni, hogy utazni szándékozom. — Ha a tőzsdéről eljövök, rögtön indulok, a nélkül, hogy előbb haza jönnék. — Meddig maradok oda, nem tudom megmondani.

— Hova utazol? kérdé Judith nyugodtan, s egy himzést vett elő, mely az asztalon hevert.

A Svájczba. Meg kell tudnom mi van azon történetben, a mit a lapokból olvastunk. Ha azon egyén, ki magát Bassal Jeromosnak nevezte, rokonokkal bir, ezeknek felvilágositást kell adniok.

„Mig Sóphiát meg nem találom, lelkemnek nem lesz nyugta.

— Harmincahat éve mióta ő eltünt, s minden reggel, ébredtemkor, este elalváskor ugy tetszik nekem, mintha atyám hangját hallanám, ki sirjából rám kiált: miként teljesitetted nekem tett igéretedet? hol van Sophia?

Eliás kezére hajtá fejét és folytatá:

— Egész Europát beutaztam, minden országot felkutattam, a nélkül, hogy nyomára lelnék, pedig meglehet, hogy addig mig hozományа kezeim közt megkétszereződött, szegényes kenyér és oltalom nélkül élt övéivel.

— Barátom, ha szegény lett volna, bizonyára hozzád fordul, vágott közbe Judith.

— Tudta, hogy atyád neki nagy hozományt adott, s bizonnyal, ha a szükség kényszeritendette, megjelent volna, jogát érvényesitendő.

— Nem, ő nem. — Te nem tudod mily jelleme van e rendkivüli nőnek; te nem tudod mily büszke volt e Bassal, ki férje lett. — E kettő soha sem szólitott volna engem fel, azt tudom.

— Bassalnak sem tudtál semmi nyomára jönni? kérdé Judith.

— Igen, tudom hogy Bassal kitüntetéssel harczolt a franczia hadseregben, mig Francziaország köztársaság volt, de mikor császársággá változott át, elbucsuzott. Hova ment, a rendőrség segélyével tett szigoru nyomozás daczára sem sikerült megtudnom. Minden a mit tudok, hogy a császár koronázása napján elhagyá Párist. Azon lakásban, hol rövid ittmaradása alatt volt, ruhái legnagyobb részét megtalálták. Minden rendőrszolga meg volt győződve, miszerint bújában, hogy Francziaország ujra egyeduralság lett, a Szajnába ölte magát. Én is azon véleményben voltam és Sophia halálát is hittem, midőn véletlenül olvasható volt a lapokban a szerencsétlen esemény a Svájczból.

Eliás belső zsebéből egy hirlapot vett elő kibontotta, s a tudósitás közepén olvasta:

— . . . .

. . . . . A vén vezető utolsó szavai ezek voltak „Bassal Jeromos neje és gyermekei éhen halnak, ha nem pártfogolja őket! kérje meg atyját, segitsen d' Escare Sophián."

— Barátom, mondá Judith, s kezét férje vállára tette, alább meg van, hogy az egész vidéken senkit sem ösmernek Bassal Jeromos névvel, és hogy azon öreg embert, ki életét veszté, Moulinnak hivták.

— Igaz, de ezen Moulin ösmerte Bassalt és családját.

— Bármit tudott vagy nem tudott Moulin, az nyugszik vele a sirban. Egy ut azon tájékra czéltalan lenne.

— Nem egészen. Én felkeresem Moulin hozzátartozóit, talán tudni fogják hol található meg Bassal és neje.

Egy darabig Eliás és Judith hallgatva ültek, végre megjegyzé az utóbbi:

— Moulin! Utazásunk alatt bizonyára érintkeztünk valakivel, kit igy hivtak. A név oly ismerősnek tetszik.

E szavakra feltekintett Eliás és felkiáltott:

— Igazád van, Moulin! Igy hivták azon bájos gyermeket, ki a genfi tó közelében éjjeli szállást szerzett.

Eliás hirtelen felállott s folytatá:

— Utam tehát a genfi tóhoz vezet.

Egy tekintetet vetve a hirlapra mondá:

— Csakugyan itt van, hogy Moulin nőt és gyermeket hagyott hátra.

Eliás megcsókolta Judith homlokát, pár bucsuzó szót mondott és gyorsan elhagyá a szobát.

A nagy teremben állott Ruth.

Szemei ugyan nagyok és feketék, orra kissé görbe és haja göndör volt, de semmi sem árulta el, hogy zsidó.

Atyjához ugrott, ki homlokát megcsókolta és mondá:

— Izmael nem hagyá magát rábeszélni, hogy Francziaországban maradjon.

— Tudom, felelt Ruth, és én okait helyeslem és tisztelem.

— Akkor minden jól van. Az isten meg fog áldani, ha mindig helyesen téssz, bár hol légy is.

— És miután a te és anyám áldását magammal viszem, — szólt közbe Ruth, — az idegen partokra oly oltalmat viszek, mi áldást hozand.

(Folyt. következik.)

gály elleni óvintézkedések megtétettek, a városokban kórházak rendeztettek be, polgárok és az itt szállásoló katonák számára vegyesen.

Aggodalmat keltett a munkás osztályhoz tartozó lakosoknak ama ferde szokása, miszerint seregestől távozván idegen vidékekre, ez által az itteni közgazdászat ügye szenved. A bizottság az egyéni szabadakaratot kényszerszabályzattal korlátozni, az emberi jogokkal összeeshetőnek nem találván, csak népszerü hirdetmények által kiván hatni e baj orvoslására, melyek czélja: felvilágositani azokat hogy a termesztő földbirtokosok anyagi állapotának sülyedésével válthatlan károsulásban áll az ő jövőjök is, amennyiben ott, a hol a közjólét szenved, bekövetkezhető inség idején a közönység sulya reájok szállhat vissza legérzékenyebben.

Az adóhátrányok megdöbbentő mennyisége szempontjából ugyanazok komolyan odautasittattak, hogy a költséges és káros kényszervégrehajtás sulyának elhárithatása végett is, a lakosokat az adófizetésre szorgalmazva, az adó minél nagyobb mérvben szállitását saját közegeik által eszközöljék. Minthogy azonban a hátrányok nagy száma onnan is van, mert abban a legrégibb bevehetlenségek is folyvást szerepelnek: a kir. pénzügyi igazgatóság megkerestetett, hogy azoknak kitisztására — a leirbatás céljából, közegeit oly utasitással sziveskedjék a városokba kiküldeni, hogy azok nem elszigetelten, mint eddig, hanem a városi elöljárókkal együtt és vállvetve müködjenek; az adóhátralékosokat pedig utasitaná oda, hogy e czél eredményének elérhetése utjába ne görditsenek oly követeléseket, melyeknek megfelelni a lehetetlenséggel határos.

A hadjutalék ez évre egészen kitelt, azonfölül a honvédséghez 8, a póttartalékhoz 12 egyén besoroztatott.

A f. évi költségvetés megállapitása megszüntette azon aggodalmat és zavart, mely ez évi egyik hónapjában előfordult, miszerint a tisztviselők haviilletékének fedezésére az üres pénztár félfizetésnél többet nem szolgáltathatott ki.

Kis József tankerületi felügyelőnek végleges kineveztetése örvendetes tudomásul vétetett. E derék szakférfiu valóban nyereség a közoktatás ügyre nézve.

A ménlovak és tenyész kanczák mentessége, illetőleg az 1873. XXXI t. cz. életbeléptetése tárgyában kibocsátott körintézmény folytán a lótenyésztő bizottság és városok tanácsai kellőleg utasittattak.

II. Rákóczi Ferencz hamvainak a haza földébe visszatétele iránti körirat pártoltatott s felirat határoztatott.

Pestmegyének és Szatmárnak a katonatartás tárgyában intézett felirata feliratilag támogattatik, annyivalinkább, mert a Hajdukerület közönsége ugyanazon ügyben már 1870-ik évben felirt a képviselőházhoz és a honvédelmi miniszteriumhoz.

Segesvár városának az 1868. 44. t. c. megváltoztatása iránti körirata rokonszenvre nem talált.

A veszprémmegyei szabályzatnak a községi faiskolaügyben, — csak némely pontjai fogadtattak el, miután itt azon ügy már nem épen kezdetleges állapotban van.

Nánás városának nánás-böszörményi utvonal 3/3 mértföldnyi hosszuságban mindkét oldalról 2 árok közötti fákkal sikeresen lett beültetése dicsérettel emeltetett ki.

Nánásnak uj városház épités és a régi városház fogadóvá alakitása költségének fedezésén 50,000 frt törlesztésre kölcsön-vételt, s ennek fedezésére községi adókivetés engedélyeztetett; némely nyugtalankodó lakosok ez ellen elkésve beadott felszólamlása elutasittatván. —

Sajnos, hogy Nánáson egy füst alatt 5 pénztárnok függesztetett fel, nem hütlen kezelésért ugyan, hanem egyiknek azon szerencsétlen ötletéhez való járulásért, hogy a vagyonáról kiállitott okmánynak mások neveit, elég gondolatlanul aláirták.

Pircsen az adópénztárban 325 frt hiány fedeztetvén fel, a szigorubb vizsgálat — az illető vagyonának zár alá vétele mellett, — elrendeltetett.

A Doroghnak engedélyezett püspöki helynökség felállitásához Dorogh segélylyel nem járulhat, azt a vallási alapból kéri javadalmaztatni, s ez iránt felirata nyilatkozatát a miniszteri rendelet folytán beadván, az felterjesztetik.

A levéltárból az anyakönyvek nagy mérvben hiányozván, mivel azok a mult korszakban Bihar, Szabolcsmegyékhez s a pénzügyi igazgatósághoz elhurczoltaknak állittatnak, ezek levéltáraiban keresés és feltalálás esetében visszajuttatás végett megkerestettek.

Böszörmény halad is, marad is. Haladás: a birtokarányositás nagyszerü munkájának sikeres előmenetele, fördőnek épitése. De maradás: a furt kutak használhatlan állapotból ki nem emelése. A mult évben megkezdett járdák folytatásának teljes szünetelése, és a város középületei nagyobb részének mulófélben állása. Haj! nehéz idők járnak!

(r. l.)

A bécsi közkiállitásról.

=.) Hétfőn a kiállitás igen látogatott volt, bár e napot sem sorozhatni a jövedelmezőbbek közzé. Egész napon át 44,892 ember fordult meg a kiállitási téren 50 kr. befizetéssel; ezek közzül a köresarnok tetőzetére 1067-en mentek fel. Felmeneti dij személyenként 30 kr. Általában a közkiállitás most mind élénkebbé lesz s ez talán onnét is van, mert a bécsi koleráról szóló hirek mind alaptalanoknak bizonyultak be.

A körcsarnokban levő óriási szökőkut ezentul mindennap 11—1 délután 3—6 óráig fog müködni, mi a fuladt levegő tisztitására s illetve hütésére igen előnyös rendszabály.

A kiállitmányok közt érdekesek a hajó pánczél-lemezek. Van itt 12 hüvelyk vastagságu is, mely ugy készült, hogy az egyes vékony lemezeket, egymásra fektetve az izzasztó kohóban tették s aztán vashengereken átsajtolták.

— **Nőknek.** A törökországi kendőző szerek nagy feltünést okoznak. A szempillák fényesb feketitésére egyik végén szénné égetett czédrusfa-darabocskát használnak, miáltal a szemgolyó is sokkal ragyogóbbnak látszik. Arczpirositásul Saflorkarmint használnak, mely porczellán edényben előbb feloldatik. E festék kevésbbé ártalmasb az arczbőrre, a nálunk használni szokott(?) kendőző szereknél.

— **Nincs többé kolera!** — A „Hon“ alábbi közleménye kiváló figyelmet érdemel; s mivel háziszerül alkalmazható olcsó gyógyszert ajánl, mely kevés költségbe kerül, ajánljuk azt olvasóink figyelmébe. A czikk igy hangzik:

„A kolera ellen. Mai napság számtalan gyógyszer van forgalomban e kór ellen. Egy ilyen tárgyában veszszük Édes Vincze, tarjáni ref. lelkész urtól a következő sorokat: egy kolera elleni hathatós szerrel kivánom lapja utján, a hazai közönséget megismertetni, melyet én községünkben sikerrel alkalmazok. Az orvosságkiszitéshez végy egy üveget s töltsd meg félig apróra vagdalt zöld dióval. Önts rá tiszta spiritust, hogy az üveg egészen megteljen. Rázogasd fel olykor olykor tartalmát s huszonnégy óra mulva kész az orvosság. Egy porczióját kell belőle adni férfi betegnek, gyermekeknek s nőknek kevesebbet. Ezen orvosságtól, hányszékelés, görcs azonnal megszünik s a beteg rövid hosszabb ideig tartó álomba merül. Tisza Tarjánban egyetlen kolerabeteg sem halt meg, a ki az általam ajánlott orvosságot bevette. Volt pedig jul. 10 kétől fogva a mai napig azaz jul. 19 kéig 35 kolera beteg. És miután ezen községben minden kolerabeteg tőlem vitt orvosságot használt, — már jul. 10 kétől következőképen megszünt a halálozás is. Óhajtandó, hogy Édes Vincze ur részletesebb utasitást tegyen közzé az általa ajánlott szer használásáról s hatása fokozatos eredményéről.

UJDONSÁGOK.

* **Városi közgyülés** tartatik rendkivüleg e hó 26 án szombaton délelőtt tiz órakor. Tárgy: a folyó évi augusztusi országos vásár meg, vagy meg nem tartása feletti intézkedés.

* **Ne féljünk a kolerától!** Tegnap uj koleraeset nem fordult elő; azonban három régebben megbetegedett egyén szintén tegnap meghalt. Igy a járvány terjedésétől nem félhetünk.

* **A „Tisza“** biztositó s jelzálogbank választmányi ülése f. hó 31-ik napjának d. e. 9 órájára van kitüzve. E választmányi ülésben terjesztetik elő s tárgyaltatik az ujonan választott vezértitkár tervezete az üzlet mikép vezetésére s a hivatalnoki létszám és költségek tetemes leszállitására vonatkozólag.

* **Együd jutalomjátéka** ma lesz a váradi szinkörben. Előadatnak a következő darabok: „A légyott“ vigj. ifj. Ábrányi Kornéltó, „Egy szoba két ágygyal“ énekes bohózat, s végre „Tulipatán szigete“ operette. Kétséget sem szenved, hogy e kedvelt szinészünk iránt a váradi közönség sem lesz közönyös.

* **Zenedei közvizsgák.** Ma délelőtt tartattak meg a zenedében az átalános és zongora képezde fi- és leánynövendékeinek vizsgái kis számu hallgatóság jelenlétében. Mindkét osztály Sz. Nagy Károly vezetése alatt állott s a sikerre nézve csak ismételnünk kellene azon dicséreteket, melyek nevezett tanárról e lapokban már többször elmondattak. Az ő tanmódja nem rohanva sietés, de lassu biztos s alapos tanitás, melynek másik jellemvonása, hogy amit előad, azt erősen meg is tanultatja a növendékekkel. Ennek bizonyitékát hallottuk p. az átalános képezde egyik növendéke Némethy Károly gyors és biztos feleletében, s a zongoraképezde növendékei részéről ugy az akkordok nevezése, mint hibátlan megütésében. Biztosan mondhatjuk, hogy ha valamely tanitvány az ő vezetése alatt jó alapot nem szerez, annak oka nevezett tanár uron kivül magában a tanitványban rejlik. Szabad legyen azonban a t. tanár urat arra kérnünk, hogy a tanitványok magaviseletére vonatkozó megjegyzéseit különösen a leán, növendékekre s azoknak jelenlehető szüleire való tekintetből csak a censorok által halhatóan s ne nyilvánosan tegye meg.

* **B. Meszéna** honvéd dandárparancsnok Nagyváradról városunkba érkezett, s holnap reggel fog a honvéd laktanyában szemlét tartani.

* **A Debreczenből** Nagy-Károly felé menő vonat elé nehány nap előtt egy kalapos segéd feküdt, s természetes, hogy összezuzva találták ott. Ez a legény már egyszer öngyilkossági szándékból hasát felmetszé. Most már nem türheté az életet tovább.

* **Medgyesi Nándor,** szintársulatunk e ritka tehetségü, ügybuzgó és fáradhatlan karnagyának jutalomjátéka a jövő kedden lesz. Elő fog adatni „Hunyady László“ opera 4 felv. Erkeltől, mely Bogyónak egyik legjobb szerepe. Emelni fogja az est érdekességét még az is, hogy egy ottani fiatal leány (H. K. mérnök bájos leánya) ki gyönyörü alt-hanggal rendelkezik, ez estén fel fog lépni Mátyás szerepében, melyet e végből épen most tanul be. A közönség, reméljük, tömegesen fog ez előadásra seregleni, hogy egy részről az érdemnek megadja illő jutalmát, másik részről pedig a fiatal kezdő tehetség első kisérletét bátoritsa.

* **Polgári s katonai kolerakórházul** a salétrom-laktanya mellett középnagyságu barakképület fog felállittatni, melyhez a város, az épitési anyagok beszerzésére 915 forinttal járul; a felállitás költségeit a katonai kincstár viselendi. Ez épület az őszi hadgyakorlatok alkalmával katonai laktanyának is fog használtatni.

* **Csodálkozik** az „Alföldi Hirlap“ ujdondásza, hogy lapunk ujdondásza még azt sem tudta, hogy a városi tanács elhatározta saját nyomdájának vezetőjét a bécsi kiállitásra felküldeni, s ezt oly hangon adja elő fizetőinek — ha vannak — tudomására, mintha legalább is a puskaport találta volna fel. Tudomásunk szerint e tanácsvégzés nem volt még nyilvánosságra hozva, s igy azt nem is tudhatók. A „Debreczen“ ujdondásza pedig nincs oly szerencsés helyzetben, mint az „A. hirlapé“, hogy a tanácsvégzéseket kezeibe adnák,— expediálás végett. Egyébiránt mindebből nem az következik, hogy veszekedjünk, hanem az, hogy ha a város felküldi nyomdája müvezetőjét, ne maradjon hátra a részvényomda sem, küldje fel ez is müvezetőjét. S ebből bizonyára több haszon háramlik a közönségre és ügyre nézve, mint az „A. H.“ ujdondászának rettenetes csodálkozásából.

* **Interpellátió** Debreczen város épittető tanácsnokához. A városi tanács 4537/1873-dik számu végzése folytán, — a ménlótelep épitéséhez megkivántató épitkezési anyagok árlejtés utján rendeltettek beszereztetni, mi ok inditotta a tek. tanácsot arra, hogy a 10-ik pont alatt megjelelt öntött és más vasnemüek és vizmentes mész, melynek értéke 10,526 frtra megy, házilag szereztessék be? s miután ezen intézkedés, a nagy közönség előtt elégedetlenséget szült, tisztelettel kérjük épitészeti tanácsnok urat, hogy annak eloszlatása céljából, a „Debreczen“ lapban bennünket felvilágositani sziveskedjék. Többen.

* **Bárányutczáról** nagy panaszt vettünk; ugyanis ott, hol a forgalom oly nagy, az utcza közepén egy posvány terül el, mely minden lehet, csak egészséges nem; hozzájárul még ehez, hogy a mészárosok az udvaron vágják a marhát, s nincs senki, a ki egészségi szempontból az ilyeneket meggátolná. A rendőrségnél bizonyára tudják, kinek kellene az ilyenek felől intézkedni?!

* **Tudomásul.** Miután a közadók befizetésére vonatkozó 1865/8. évi XXI. törvényczikk 12 ik §-a értelmében a 3-ik évnegyedi adófizetés határideje augusztus 15 én lejár, figyelmeztetnek a város adófizető lakosai, miszerint a most nevezett 3-ik évnegyedre eső, valamint a mult évekről fizetetlen maradt adótartozásaikat a városi adópénztár — különbeni végrehajtás terhe mellett — 8 nap alatt, annyival is inkább befizetni igyekezzenek, mivel az 1870-ik évi LV. törvényczikk 3-ik §-a értelmében, a ki a 8 napi megintési határidő letelte után róvja le hátralékát, tekintet nélkül arra, intéztetett e ellene tettleg zálogolási eljárás vagy sem, minden adó forint után 2 kr zálogolási költséget fizet. Debreczen, julius 15. 1873. A városi tanács.

* **A rendőrség** és a mérnöki hivatal figyelmébe! Csak ugy ásitozik a sok tócsa utczáinkon. Mily könnyü volna ezeket elenyésztetni, s mily üdvös volna az egészség szempontjából! Pedig lehetne ezt ám eszközölni kevés költséggel és fáradsággal. Például a vasutnál nagy készletben levő kőszénhulladékot a vasuti igazgatóság — azt hiszszük — szivesen átengedné; a városnak meg van elég ökörtalyigája, melyeken azt ellehetne szállitani. Csak akarat kellene! — Hát kisváradutczát mikor kövezik ki és mikor lesz ott kellő világitás? Ki fog felelni a szerencsétlenségekért, melyek az éji órákban a vasutról jövőket könnyen érhetik? — Hát az indóházhoz vezető rongyos burkolat mikor javittatik ki? — Vagy mi csakugyan falu és nem város vagyunk? —

* **Kiscsapó és nagyszappanosutcza** lakói azon épületes szokással birnak, hogy házőrző kutyáikat éjjelre kibocsátják az utczára, mi eltekintve az ott összegyült ebek által rendezett, s álmatlanitó hangversenytől, még azért is türhetetlen, mert az arra járni kényszerülők néha a szétszaggattatásnak is ki vannak téve. Jó lesz ott kissé e dologban rendre utasitani a kutya és háztulajdonosokat.

* **Dr. Lakatos Gábor** pest-rokuskórházi alorvos, ki már egy évi kórházi gyakorlattal bir s közelebb Pestmegyében mint koleraorvos kiküldve volt, ideiglenes itthon tartózkodása alatt a n. é. közönségnek szolgálatát felajánlja. Lakása kismesterutcza 1172. sz., a kuttal átellenben.

KÖZGAZDASÁG.

(Folytatás.)

Hanem most a „Hon“ 162-ik számában „a rozsda és üszög“-ről Hochstätter tanár után J. F. épen azt állitja, a mit én mult hó 14 és 24 én. Ugyanis a tanár igy nyilatkozik:

„Az ez irányban tett kisérletek azt mutatják:

1. Hogy a rozsda vagy üszög ugyan minden évben bár csak sporadicze előfordul, de ezen sproradiak mindig csak a vizenyős helyeket lepik el.
2. Átalánosan ezen élődi nővények csak több vizenyős év után fordulnak elő.
3. A rozsda májusban, az üszög juniusban lép fel.
4. Oda, hová a rozsda egyszer bevette magát, az üszög többé nem jelentkezik.
5. A buza fajsuly csökkenése egyenes arányban áll a rozsda által elvesztett levél felszinével.

Az első és második tapasztalat meggyőz arról, hogy a rozsda vagy üszög csak oly talajon fordul elő, mely vagy vizállás vagy sok eső által ki lett lugozva.

A harmadik és negyedik észlelet arra tanit, hogy eme két jelenség egymással szoros viszonyban van, s hogy a rozsda fellépése májusban csalhatatlanul maga után vonja az üszögnek kimaradását juniusban.“ stb.

Az összes vegybontások eredménye meggyőz arról, hogy minden magtermő növénynél tavaszkor az uj életre ébredés első korszakában a törzs ágak, levelek a feloldható részekben egyenletességet tanusitanak. Valamivel előbbre haladottabb időben azt találjuk, hogy a villósavas sók csökkennek a törzsön és az ágakon, ellenben növekednek a gyümölcs medencze közelében. E sóknak ilyetén áramlata tovább tart mindaddig, mig a gyümöles széke kiképződött és a siker (Kleber) elhelyezkedett. A sók és protein anyagok ezen áramlatának bezáródása után a szénenyhidratok szivárognak fel a magszékbe s azt megtöltik.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLÁH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint a felperes Kovács Lajos mint Debreczen város polgármestere, részére, alperes Kovács Dániel és neje Szunyoghy Máriától 3000 afrt tőke s járulékai erejéig lefoglalt ingatlanok u. m. a debreczeni 2501. sz telekjegyzőkönyvben bejegyzett s 26,000 afrtra becsült Széchenyiutczai 1817. sz. házastelek, kert és 16 hold 1100 négysz. öl ondódi föld f. 1873-ik évi szeptember hó 15-ik napján, szükségesetére október hó 15-dik napján d. u. 3 órakor a telekkönyvi irodában kiküldött végrehajtó Vetéssy Mihály által megtartandó árverésen el fognak adatni.

Az árverési feltételek a következők:

1. Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10% vagyis 2600 ft az árverelni szándékozók által a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül leteendő.
2. Az ingatlanok az 1-ső árverési határnapon csak becsáron felül vagy azon, a 2-ik árverési határnapon azonban becsáron alól is eladatnak.
3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig a leütéstől számitva az első 1 hónap, a második 2 hónap és a 3-ik 4 hónap alatt az árverés napjától fogva járó 6% kamatával fenirt telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; a bánatpénz az első részletbe tudatik.
4. Vevő a vett ingatlanoknak a leütéstől 14 nap mulva birtokába és használatába lép; tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekebeleztetni.
5. Vevő viseli az átirási kincstári dijat, és a vett ingatlanok után a leütéstől fogva eső mindennemü adó s egyéb terhet,
6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlanok bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. § értelmében vevő kárára és veszélyére ujabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fognak adatni.

Egyszersmind azok, a kik a lefoglalt ingatlanokra tulajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak, hogy igénykereseteiket ezen hirdetvény közzétételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt — a fentirt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1873-ik évi julius hó 4-dik napján tartott üléséből.

Zacharias Alajos, jegyző.

452 1—3

HIRDETÉSEK.

Tiszavidéki és 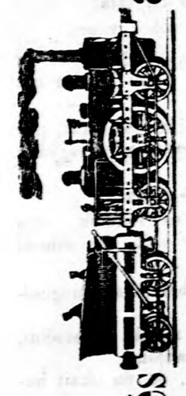 arad-temesvári

VASUT.

MENETREND

1873. évi május hó 1-től kezdve további intézkedésig.

I. Bécsből és Pestről Kassa felé.

	ó.	p.	napszak	ó.	p.	napszak	ó.	p.	napsz.
Bécs északiv. in.	8	—	este	8	30	reggel.			
„ állam v	8	20	„	8	45				
Pest	7	30	reggel	6	26	este.			
Czegléd	10	18	délelőtt	9	8	„			
Szolnok	11	22	„	10	4	éjjel.			
P. Ladány	2	1	délután	1	2	„			
Debreczen	3	51	„	2	52	reggel			
Nyiregyh.	5	57	„	4	22	„			
Szerencs	8	0	este	6	1	„			
Mi-kolcz	10	40	éjjel	7	55	délel.	2	6	délut.
Kassa érk.	3	22	„	12	14	délután	4	52	„

II. Bécsből és Pestről Arad és Temesvár felé.

		ó.	p.	napszak	ó.	p.	napszak
Bécs északiv.	indulás	8	—	este.	8	30	regg.
„ államv.	„	8	20	„	8	45	„
Pest	„	7	30	reggel.	6	26	este.
Czegléd	„	10	18	délel.	9	18	„
Szolnok	„	11	12	„	10	40	éjjel
Mező-Tur	„	12	22	délut.	12	36	„
Csaba	„	2	1	„	3	30	regg.
Arad	érkezés	3	42	„	6	4	„
„	indulás	4	35	„	6	23	„
Vinga	„	5	44	„	7	32	„
Temesvár	érkezés	7	1	estve	8	49	„

III. Bécsből és Pestről Nagyvárad felé.

	ó.	p.	napszak	ó.	p.	napszak
Bécs északiv. indul.	8	—	este.	8	30	regg.
„ állam v. „	8	20	„	8	45	„
Pest „	7	30	regg.	6	26	este.
Czegléd „	10	18	„	9	8	„
P.-Ladány „	2	35	délut.	1	26	éjjel.
B.-Ujfalu „	3	35	„	2	43	regg.
N.-Várad érkez.	4	47	„	4	6	„

IV. Kassáról Pest és Bécs felé.

	ó.	p.	napszak	ó.	p.	napszak	ó.	p.	
Kassa ind.	4	20	regg.	9	34	délel.	6	—	délután
Miskolcz	7	9	„	1	56	délut.	9	50	este, érk
Szerencs	8	35	„	4	9	„			
Niregyh.	10	37	délelőtt	7	26	este.			
Debreczen	12	47	délut.	10	34	éjjel.			
P.-Ladány	2	25	„	12	43	„			
Szolnok	4	54	„	4	46	regg.			
Czegléd érk.	5	47	„	5	59	„			
Pest „	8	31	este.	8	45	„			
Bécs állam „	6	3	regg.	6	9	este.			
„ északi v.	6	20	„	6	24	„			

V. Temesvár és Aradról Pest és Bécs felé.

		ó.	p.	napszak	ó.	p.	napsz.
Temesvár	indul	8	55	reggel	5	29	délután
Vinga	„	10	24	délelőtt	7	16	este.
Arad	érkezés	11	21	„	8	34	„
	indulás	12	25	délut.	9	4	„
Csaba	„	2	10	„	11	41	éjjel.
Mező-Tur	„	3	41	„	2	13	„
Szolnok	„	4	54	„	4	17	reggel
Czegléd	érkezés	5	47	este.	5	49	„
Pest	„	8	31	„	8	45	„
Bécs államv.	„	6	3	reggel.	6	9	este
„ északi v.	„	6	20	„	6	24	„

VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé.

	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napszak
N.-Várad indul.	11	22	délel.	9	5	este.
B.-Ujfalu „	12	28	délut.	10	33	éjjel.
P.-Ladány érkez.	1	23	„	11	44	„
Czegléd „	5	47	„	5	59	regg
Pest „	8	31	este.	8	45	„
Bécs államv. „	6	3	regg.	6	9	e.
„ északi v. „	6	20	„	6	24	„

A vonatok indulási ideje a közbeeső állomásokról, valamint azok csatlakozása Aradon, Csabán, Debreczenben, N. Váradon, Kassán, Miskolczon, Szerencsen és Temesvárott, a pályaudvarokon kifüggesztett menetrendekből tudható meg.

Az üzlet igazgatóság.

Férfi ruhaüzlet.

Van szerencsém a n. érd. közönség tudomására hozni, miszeint

FÉRFI RUHA KERESKEDÉSEMET

a Nánássy-féle háznál a „bika“ vendéglő közelében ujra megnyitottam, aholis ugy kész férfiruhák, mintalegjobb bel és külföldi szövetek nagy választékban állanak a t. cz. közönség rendelkezésére. Mind a kész ruhák tiszta sjó munkája, mind a kelmék jósága a t. közönség igényeit kifogja elégiteni. Mely figyelmeztetésemet teszem azon igéretem mellett, miszerint igyekezni fogok, hogy jutányos árak, jó munka, s a megrendelések gyors eszközlése által a versenyt bármely e nemü üzlettel is kiállhassam.

A n. é. közönség becses figyelmét kérve, vagyok teljes tisztelettel:

Kohn Vilmos.

379 9—26

Eladó gőz- és cséplőgép.

Robey és társától Pestről vett egy 8 lóerejü gőzmozdony cséplőgéppel együtt, mely még csak két hóig dolgozott, szabadkézből eladó. Értekezhetni felőle s megtekinthető Nagy-Kállóban a tulajdonos Deme István kereskedőnél.

455 1—2

Kiadó lak.

A Margitai házzal átellenben péterfián az Aranyi házánál 980. sz. a. az utczai osztály rögtön kiadó, 3 szoba, konyha, stb. csak 25 frt havonként! vagy 75 frt évnegyedenként, a szobák szükség esetén egyenként is kiadhatók. Értekezhetni hatvanutczán a Szalár házánál barra az utczai részben tek. Kemenczky urénál.

448 3—4

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 ft 50 kr
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény
Főpiacz, Vecsey-ház földszint
szerkesztőségbe bérmentve küldendő
Előfizethetni helyben
Telegdi K. Lajos könyvkereske
désében s a szerkesztőségnél. — Egyéb
a postahivatalok utján.

A horvát fajgyülöle

#) Mikor a regnikolaris bi
összehivatott, nagy reménynyel
a jövő elé. Azt hittük, hogy tes
pünk, a horvát nemzet ki fog
velünk s e béke teljes lesz s mar
örökké.

A magyar-horvát egyezmény
jött s a magyar nemzet üdvkiáltás
zott feléje, — mert azt hivé, h
az átok, mely e két nép közt
löletből származott, eloszlott, s a
oly jó barátja a magyarnak, mi
vetségi viszonyánál fogva, lennie
volna már régesrégen.

S ha jól szemügyre veszszü
litika jelen fordulatát az alvidéken
más hangulatot látunk ott. A n
rokonszenvez azokkal, kik a ma
kal való egyezményt aláirták. Ne
tekintetbe azt, hogy a magyar
segélye nélkül a horvát nép, m
álló nemzet fönn nem állhat; ne
számitásba azt, hogy a magyar
évek óta óriási összegeket költ
ország, illetve a magyar-(horvát)
part állambelügyei vezetésére,
vetve arra, hogy megélhessen;
— a horvát népnek egyéb sze
nincs annál, hogy a magyart,
gyülöli is, legalább ne pártfogol
frigyre ne lépjen soha!

S a mi ezt szüli, az az „O
által őrülten felállitott elv, a m
fajgyülölet!

Vegyük csak Pancsova va
közelebbi eljárását, hogy a horv
mény s annak következményei
takozott.

Kormányunk ugyan megte
szükségesebbet. Kitette hivata
ottani „Omladina“ két legerős
a pancsovavárosi polgármester
jegyzőt. De ez még nem elég.

Mert, ha nem nagyitó üve
zük is a dolgok ottani folyását,
alapot kell fölfedeznünk arra néz
a horvát nép semmiáron nem
magyarokkal frigyre lépni.

S ez az alapok az, hogy a h
kolák fejei többnyire az „Oml
horvát „engesztelhetlenek“ párt
az iskolák tanitóinak meghagy
hogy a gyermekek szivébe ele
ültessék be a magyar-gyülölés m

Ennek szomoru következm
dig napról-napra mindinkább

Itt van Miletics és pártja p

A 74-ki budget tárgyalása
val, Miletics mindenik miniszte
ségvetése alkalmából oly köve
lépett föl, hogy azok közül
egyet sem lehetett teljesiteni,
minden inditványa megbukott;
szülte, hogy az „Omladina“ min
ellenszegülésre ingerelte az „ifj
országot“, melynek feje tudva
horvát protektor — Miletics.

Ismételjük, hogyha a mos
magyar-horvát egyezménynek
mitásba nem vett) kö
nyei fognak lenni, az egyedül
népnevelési rendszer hiányos
fektetésének lesz kiható követ

Csirájában kell elfojtani a

Ez elv szerint haladjon, s
jék a kormány.

TÁRCZA

SZÜLETÉS ÉS MÜVE

Regény négy kötetben.

Irta Schwartz Mária

Harmadik rész

(Folytatás)

Ugyanazon idő alatt Izmael
a boulevardon sétáltak, s élénken
a jövőről s mindazon szép remé
ket az magában rejt.

A boulevard hemzsegett az
a jármüvek ide s tova haladtak
áruikat kinálták, s a lapkihordók
voltak egyhangu ismétlésével a
árultak.

A gyalogjárók minden leh
keresztezék egymást. Oly moz
volt, a mit nem lehet leirni.

A két ifju zsidó előtt két
kiknek ruházata kevesebb volt
szerü. Nyilván azok látszámához
e világon nem nagy bőségében
földi javaknak.

Az egyik — ruhájának ré
bása után itélve idősebb nő —